

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Середня освіта (Історія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Сумського державного
педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
протокол № 8 від 18 квітня 2022 року
Голова Вченої ради
Ректор _____ Ю.О. Лянной

Суми 2022

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми
Середня освіта (Історія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітня програма розглянута на засіданні кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Протокол №9 від «18» січня 2022 р.

Завідувач кафедри всесвітньої історії,
міжнародних відносин та методики навчання
історичних дисциплін

С.І.Моцак

Ухвалено навчально-методичною комісією ІН інституту історії,
права та міжнародних відносин
Протокол №3 від «19» січня 2022 р.

Голова НМК ІН історії, права та
міжнародних відносин

Перший проректор

Керівник центру забезпечення
якості вищої освіти

С.І. Моцак

Л.В. Пшенична

М.М. Ячменик

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія) підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка розроблена кафедрою всевітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Програма буде впроваджуватися до розробки Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 зі змінами від 25 червня 2020 р. № 519, Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» наказ № 2736 від 23.12.2020 р.

Розроблено групою забезпечення у складі:

Світлана МОЦАК - кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всевітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, гарант програми;

Юлія ПОДРЕЗ - кандидат історичних наук, доцент, директор ННІ історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка;

Олександр ЖУКОВ - кандидат історичних наук, старший викладач кафедри всевітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка;

В'ячеслав ОЛЦЬКИЙ - кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії України Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, завідувач кафедри;

Галина ДОКТОРОВИЧ - методистка НМЦ ПТО у Сумській області.

Анна СКУСИНЕЦЬ - здобувач вищої освіти ННІ історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Тетяна ЛАДИЧЕНКО, кандидат історичних наук, професор, завідувач кафедри методики навчання суспільних дисциплін та гендерної освіти НПУ імені М.П. Драгоманова;

Вікторія ТОДОСИЙЧУК - директорка Садівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Садівської сільської ради, Сумського району, Сумської області;

Лілія РЯБОВОЛ, доктор педагогічних наук, професор кафедри права та правоохоронної діяльності, завідувач навчально-наукової лабораторії суспільствознавчої освіти Центрально-українського державного університету імені Володимира Винниченка.

Профіль освітньо-професійної програми Середня освіта (Історія)

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка; Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин, кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Історія) Вчитель історії профільної школи
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра. Одиничний. 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ОР «Бакалавр», ОКР «Спеціаліст». Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 4 місяці З 1.09.2022 р. до введення стандарту
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.uhosvitni-prohramy-2022-rik
2 – Мета освітньої програми	
<p>Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців у сфері середньої та передвищої освіти, які володіють системою знань у галузі історії, педагогіки та методики історії, знайомі з сучасними науковими досягненнями в цих галузях, можуть критично оцінювати їх та застосовувати на практиці; професіоналів, здатних брати участь у наукових дослідженнях, удосконалювати існуючі, розробляти нові та застосовувати інноваційні освітні технології, методи і засоби для керівництва складними педагогічними системами з невизначеними умовами на основі компетентнісного підходу; здатні навчати учнів на високому науково-методичному рівні, спираючись на поєднання традиційних та сучасних технологій та методик навчання, набуття магістрантами здатності до навчання і самовдосконалення протягом життя.</p>	

3 – Характеристика освітньої програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</p>	<p>Галузь знань <i>01 Освіта/Педагогіка</i>, Спеціальність <i>014 Середня освіта</i> Предметна спеціальність <i>014.03 Середня освіта (Історія)</i> Форма навчання: денна, заочна Програма охоплює: цикл загальної підготовки 9 кредитів ЄКТС, (10 %); цикл професійної підготовки 37 кредитів, (47%); обов'язкові дисципліни 46 кредитів ЄКТС, (51%); дисципліни вільного вибору 23 кредити ЄКТС, (26%) На практичну підготовку відводиться 21 кредит ЄКТС (23 %) Предметні компетентності фахових дисциплін забезпечуються 60 кредитами ЄКТС (67 %). Об'єкт вивчення: організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, педагогіка і психологія середньої освіти, теорія історії як науки і навчального предмету, сучасні технології навчання. Теоретичний зміст предметної області: фундаментальні знання, що необхідні для вирішення освітніх та науково-дослідних завдань у професійній сфері; основи теорії та практики організації навчально-виховного процесу в старшій школі, інноваційні технології навчання. Методи, методики та технології: традиційні й інноваційні методи навчання, загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу, інформаційно-комунікаційні технології, освітні технології та методики формування ключових і предметних компетентностей. Інструменти та обладнання: технічні засоби навчання (комп'ютерна техніка, мультимедійне обладнання тощо) мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; використання бази закладів загальної середньої освіти для проведення навчальної та виробничої (педагогічної) практик.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма орієнтована на формування у випускників загальних та фахових компетентностей майбутніх вчителів історії для успішного здійснення професійної діяльності та проведення наукового дослідження. Освітньо-професійна програма зорієнтована на оволодіння фундаментальними знаннями фахових дисциплін та навичками навчання історії в ЗЗСО, професійно-технічних закладах освіти, закладах передвищої освіти (коледжах), позашкільних закладах, ураховує новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних знань із практичним застосуванням в освіті через проходження виробничої (педагогічної) практики, формує фахівців, здатних застосовувати набуті знання, проводити науково-дослідну роботу і генерувати нові ідеї.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Основний фокус програми – підготовка фахівця зі спеціальності 014 Середня освіта (Історія) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, який може виконувати обов'язки вчителя історії. Програма базується на сучасних наукових знаннях про цілі та цінності історичної освіти, проблемах історичного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладах, традиційних та інноваційних підходах до їх вирішення, зокрема в умовах запровадження НУШ. Формування конкурентоспроможного фахівця в галузі освіти на основі набуття відповідних компетентностей, здатності до багатоаспектного розв'язування професійних завдань, що зумовлює можливість подальшої</p>

	освіти, кар'єрного зростання. <i>Ключові слова:</i> технології навчання, методологія історії, історичні та науково-педагогічні дослідження, міждисциплінарний підхід, історія.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма містить перелік загальних і предметних компетентностей та нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання. Програма є професійно-орієнтованою і спрямована на формування фахових компетентностей майбутніх учителів історії старшої профільної школи. Програма передбачає підготовку вчителя історії, здатного здійснювати на компетентнісній основі навчальний процес у старших класах різних профілів ЗСО з різним рівнем змісту освіти, професійно-технічних закладах освіти, закладах передвищої освіти (коледжах), позашкільних закладах; підготовку майбутніх науковців, здатних до критичного аналізу освітніх процесів із залученням сучасних інформаційних технологій, до пошуків ефективних шляхів вирішення професійних завдань, до створення творчого освітнього середовища. Програмою передбачено проведення виробничої (педагогічної) практики у загальноосвітніх закладах (старша профільна школа) / закладах передвищої освіти (коледжах) / закладах професійно-технічної освіти. Структура програми спрямована на забезпечення формування індивідуальної стратегії навчання за рахунок широкого спектру вибіркового дисциплін, склад яких оновлюється відповідно до нових тенденцій в історичній науці, технологіях, освіті. Освітньо-професійна програма враховує потреби та інтереси стейкхолдерів, історико-культурний потенціал міста й області, є унікальною в Сумському регіоні, який знаходиться в умовах українсько-російського порубіжжя.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр спеціальності 014 Середня освіта (Історія), може працювати в закладах загальної середньої освіти, закладах професійної освіти, закладах фахової передвищої освіти. Професіонал здатний виконувати професійні роботи відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010 та Закону України «Про освіту». 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти 2351.2 Викладач (методи навчання)
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і за кордоном), що містять додаткові освітні компоненти, неформальна освіта.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід, навчання на основі досліджень, навчання через практику в закладах загальної середньої освіти. Освітній процес здійснюється на засадах компетентнісного, системного, інтегративного підходів із застосуванням інноваційних, інтерактивних технологій, що визначає гуманістично-творчий стиль суб'єкт-суб'єктної взаємодії, особистісно зорієнтованого навчання; набуття загальних та фахових компетентностей за профілем. Форми навчання: аудиторні (лекційні, у т.ч. мультимедійні,

	<p>інтерактивні, практичні, семінарські заняття, тренінги), позааудиторні (індивідуальні, консультації, диспути, дискусії, «круглі столи», ділові ігри), написання та захист кваліфікаційних робіт, виробнича (педагогічна) практика у базовій та профільній школі, науково-дослідна робота, самостійна робота, індивідуальна робота.</p> <p>Методи навчання: абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемний, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивно-комунікативний (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), навчально-ігрові технології.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).</p> <p>Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності.</p> <p>Види контролю: поточний, тематичний, підсумковий, семестровий, контроль самостійної роботи студентів, самоконтроль.</p> <p>Форми контролю: письмове й усне опитування, заліки, екзамени, тестування, презентації результатів виконання індивідуальних аналітичних та творчих завдань, звіт з виробничої практики, захист кваліфікаційної роботи з історії або методики навчання історії.</p>
<p>6 – Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі історії у процесі професійної діяльності та в процесі навчання, що передбачає знання відповідних теоретико-методичних основ, уміння застосовувати відповідні науково-методичні дослідження та адекватні методи з галузі історії, педагогіки, методики історії,; вирішувати професійні завдання, що характеризуються комплексністю, варіативністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в школі; планувати та здійснювати дослідження з елементами наукової новизни в галузі історії, середньої освіти, та впроваджувати інновації в освітній процес.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК-1. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки і соціального життя, вдосконалювати й розвивати власний інтелектуальний та загальнокультурний рівень.</p> <p>ЗК-2. Здатність аналізувати та критично осмислювати інформацію: усвідомлювати на основі критичного аналізу основні світоглядні теорії та принципи у навчанні та професійній діяльності, соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми.</p> <p>ЗК-3. Здатність до стратегічного планування, до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності на основі сформованих ціннісних орієнтирів; оцінювати ситуацію та/або завдання на основі всебічного аналізу з метою виявляти шляхи вирішення проблем / розв'язування завдань; ухвалювати оптимальні рішення; сприймати, аналізувати й реалізовувати інновації у професійній діяльності.</p> <p>ЗК-4. Здатність до продуктивного міжособистісного спілкування на основі принципів гуманізації й довіри; до міжособистісної взаємодії, до ефективної співпраці в команді, комунікації з представниками інших професійних груп різного рівня, до толерантного сприймання різноманітних думок, ідей; мультикультурність.</p> <p>ЗК-5. Здатність грамотно використовувати державну мову у процесі професійної діяльності, чітко та аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати одну з іноземних мов для</p>

	<p>одержання та оцінювання інформації в галузі професійної діяльності, мультикультурність із збереженням національної культурної ідентичності.</p> <p>ЗК-6. Здатність доцільно планувати та організовувати процес навчально-пізнавальної діяльності учнів / студентів у навчанні історії з врахуванням принципів диференціації та індивідуалізації навчання, сприяти формуванню та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учнів; здійснювати діагностику навчальних досягнень учнів / студентів, контролювати й об'єктивно оцінювати результати навчальної діяльності суб'єктів навчання.</p> <p>ЗК-7. Здатність до генерування нових ідей, до творчої ініціативи, підприємлихості.</p> <p>ЗК-8. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки, до моделювання траєкторії особистісного та професійного самовдосконалення; дотримуватися принципів толерантності, етики вчителя, академічної доброчесності; здатність до саморефлексії та самовдосконалення; на основі чого формувати ціннісні орієнтації молоді, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, формувати soft skills та hard skills до підготовки суб'єктів навчання до свідомого вибору життєвого шляху, до професійного самовизначення, до дотримання принципу тайм менеджменту.</p> <p>ЗК-9. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, нетерпимості до корупційної поведінки, поважне ставлення до права й закону, володіння достатнім рівнем професійної правосвідомості; знання санітарно-гігієнічних правил, рекомендацій зі здоров'язбереження молоді.</p> <p>ЗК-10. Здатність до системного творчого мислення, формування системного наукового світогляду.</p> <p>ЗК-11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу даних з різних джерел, аналітико-синтетичної діяльності, встановлення та обґрунтування причинно-наслідкових зв'язків.</p>
<p>Фахові (спеціальні) компетентності (ФК) та професійні компетентності (ПК)</p>	<p>ФК-1. Здатність використовувати та вдосконалювати власну систему знань та вмінь з історії, психології та педагогіки, методики навчання історії у професійній діяльності в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».</p> <p>ФК-2. Здатність на основі аналізу сучасних концепцій навчання й виховання проектувати та ефективно організовувати процес навчання історичним дисциплінам у навчальних закладах середньої, професійної та передвищої освіти; до реалізації різних навчальних та виховних стратегій із розумінням їх теоретичних основ.</p> <p>ФК-3. Здатність забезпечувати партнерську взаємодію всіх суб'єктів освітнього процесу, на основі пізнавальної мотивації формувати й підтримувати інтерес учнів / студентів до навчання історії в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».</p> <p>ФК-4. Здатність на основі критичного аналізу узагальнювати, систематизувати та структурувати навчальний матеріал з предмету із різноманітних джерел, усвідомлювати та відтворювати його грамотно, із врахуванням специфіки технологій електронного, мобільного й</p>

змішаного навчання.

ФК-5. Здатність вести дискусії про минуле в політичному та культурному контексті. Розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання.

ФК-6. Здатність критично аналізувати доцільність використання традиційних та інноваційних підходів до організації освітнього процесу, методів і прийомів, технологій навчання, форм організації навчальних занять, форм організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання у конкретних умовах, адаптувати їх до авторської методичної системи навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».

ФК-7. Здатність доцільно планувати та організовувати процес навчально-пізнавальної діяльності учнів / студентів у навчанні історії; здійснювати об'єктивну діагностику навчальних досягнень учнів / студентів з історії, контроль й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання предмету в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».

ФК-8. Здатність обирати, вдосконалювати, створювати та застосовувати відповідне доцільне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу; доцільно використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі навчання історії, у професійній діяльності в цілому в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».

ФК-9. Здатність цілеспрямовано планувати, ефективно організовувати, контролювати, аналізувати, вдосконалювати власну навчально-методичну діяльність в процесі навчання історії; створювати власний педагогічний досвід, усвідомлювати систему професійних цінностей; здатність до створення творчого освітнього середовища у процесі навчання історії.

ФК-10. Здатність визначати актуальні наукові / науково-методичні проблеми, планувати, організовувати та здійснювати власні наукові дослідження в історичній галузі, методиці навчання історії у складі дослідницького колективу; до комунікації у процесі презентації результатів на наукових заходах.

ФК-11. Здатність до продуктивного діалогу із колегами щодо вирішення навчально-методичних проблем, до професійного саморозвитку протягом життя на основі рефлексії.

ПК-1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями історичної освіти державною мовою; формувати і розвивати мовнокомунікативні навички та уміння учнів; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності.

ПК-2. Предметно-методична компетентність як здатність: моделювати зміст навчання історії відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання історії, методики та технології виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне та творче мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати в учнів ціннісні ставлення.

	<p>ПК-3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати історичну інформацію та суміжних дисциплін, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні, вдосконалювати та/або створювати електронні освітні ресурси; доцільно використовувати інформаційні технології в освітньому процесі.</p> <p>ПК-4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в ході організації пізнавальної діяльності психологічні особливості різних груп учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, спрямовані на формування мотивації учнів до навчання на основі підвищення їх самооцінки; формувати спроможність та прагнення учнів до співпраці у процесі навчання історії на основі взаємоповаги.</p> <p>ПК-5. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.</p> <p>ПК-6. Проектувально-прогностична компетентність як здатність проектувати створення творчого освітнього середовища у процесі навчання історії, грамотно планувати освітній процес, оперативно реагувати на зміни; прогнозувати результати освітнього процесу.</p> <p>ПК-7. Організаційна компетентність як здатність: організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів, використовуючи різноманітні форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів, методи та засоби у відповідності до нормативних вимог; правил і рекомендацій.</p> <p>ПК-8. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати оцінювання / моніторинг результатів навчання учнів; критично аналізувати результати навчання учнів та враховувати результати у подальшій діяльності; забезпечувати рефлексію, самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.</p> <p>ПК-9. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; здатність до навчання впродовж життя: визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Знання:	<p>ПРЗ 1. Знати основні світоглядні теорії та принципи навчання в професійній діяльності, концептуальні засади шкільної історичної освіти, цілі і завдання навчання історії в старшій профільній школі, передвищій школі, закладах професійної освіти, наукові основи шкільного курсу історії, основи методології, наукового пізнання.</p> <p>ПРЗ 2. Знати сучасні концепції навчання й виховання, актуальні питання</p>

	<p>педагогіки та методики навчання історії; традиційні та інноваційні підходи до організації освітнього процесу, методи і прийоми, технології навчання, форми організації навчальних занять, форми організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання;</p> <p>ПРЗ 3. Знати особливості змістових ліній шкільного курсу історії, спеціальні методики навчання конкретних тем курсу історії України та всесвітньої історії в умовах профільного навчання, у закладах професійно-технічної освіти в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».</p> <p>ПРЗ 4. Знати раціональні прийоми розумових дій, організації освітнього процесу, методи та технології навчання, форми організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання; основні вербальні та невербальні прийоми і засоби впливу на суб'єктів навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа»;</p> <p>ПРЗ 5. Знати особливості використання інформаційно- комунікаційних технологій у процесі навчання історії та у професійній діяльності в цілому;</p> <p>ПРЗ 6. Знати теоретичні засади контролю, діагностування й моніторингу навчальних досягнень результатів навчання історії учнів / студентів в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».</p> <p>ПРЗ 7. Знати основні аспекти створення творчого освітнього середовища в ході навчання історії в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».</p> <p>ПРЗ 8. Знати методологію наукового пізнання, методи та методики проведення наукових досліджень; основні принципи і засоби пошуку, систематизації, узагальнення інформації;</p> <p>ПРЗ 9. Знати принципи та прийоми продуктивного міжособистісного спілкування, ефективної співпраці в команді; принципи етики вчителя.</p>
<p>Уміння:</p>	<p>ПРУ 1. Уміти використовувати власну систему знань щодо психолого-педагогічних особливостей різних груп учнів в ході планування, організації та здійснення навчання історії в загальноосвітніх навчальних закладах;</p> <p>ПРУ 2. Уміти демонструвати та застосовувати історичні знання для розв'язування компетентнісних завдань, типових завдань;</p> <p>ПРУ 3. Уміти знаходити, переусвідомлювати, доповнювати з різних джерел теоретичні відомості щодо особливостей змістових ліній шкільного курсу історії, грамотно структурувати і подавати відповідний навчальний матеріал; застосовувати ґрунтовні знання шкільного курсу історії для розв'язування завдань різних рівнів складності, зокрема – олімпіадного характеру, компетентнісних завдань в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».</p> <p>ПРУ 4. Уміти доцільно підбирати, удосконалювати та використовувати традиційні та інноваційні підходи до організації освітнього процесу, методи і прийоми, технології навчання, форми організації навчальних занять, форми організації навчально- пізнавальної діяльності суб'єктів навчання, адаптувати їх до авторської методичної системи навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».</p> <p>ПРУ 5. Уміти оцінювати ситуацію та/або завдання на основі всебічного аналізу з метою виявлення шляхів вирішення проблем / розв'язування завдань; використовувати та вдосконалювати методики навчання конкретних тем курсу історії в умовах профільного навчання, сприймати, аналізувати й реалізовувати інновації у професійній</p>

діяльності з урахуванням цільової аудиторії в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».

ПРУ 6. Уміти використовувати раціональні прийоми розумових дій; організації освітнього процесу, методи та технології навчання, форми організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання у конкретних умовах; проектувати і проводити уроки історії в старшій школі з урахуванням специфіки навчальних цілей, контингенту учнів / студентів в умовах впровадження концепції «Нова українська школа»;

ПРУ 7. Уміти використовувати основні вербальні та невербальні прийоми й засоби впливу на суб'єктів навчання; обирати, вдосконалювати, створювати та застосовувати відповідне доцільне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу; доцільно використовувати інформаційно-комунікаційні технології для підтримки навчально-пізнавального процесу (для подання, редагування, збереження та перетворення текстової, числової, графічної, звукової та відео інформації, розробки власних електронних ресурсів);

ПРУ 8. Уміти формувати й підтримувати інтерес учнів / студентів до історії, належний рівень їх мотивації до навчання історії; продукувати умови для створення творчого освітнього середовища в ході навчання історії; ефективно планувати та організовувати різні форми позакласної роботи з історії; застосовувати різноманітні підходи до підготовки учнів / студентів до науково-дослідної роботи, участі у олімпіадах та турнірах, популяризувати історію як науку в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».

ПРУ 9. Уміння доцільно використовувати різноманітні форми, методи, прийоми, засоби діагностики навчальних досягнень учнів, контролю й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».

ПРУ 10. Уміння визначати актуальні наукові проблеми, планувати, організовувати та здійснювати деякі фрагменти фундаментальних / прикладних досліджень в галузі історії/ методики навчання історії самостійно / у складі дослідницького колективу з високим ступенем самостійності та з дотриманням принципів академічної доброчесності.

ПРУ 11. Уміння відшукувати інформацію в різноманітних джерелах, аналізувати, оцінювати її достовірність, систематизувати, узагальнювати її; критично оцінювати інформацію, використовувати і розробляти нові електронні освітні ресурси; грамотно готувати наукові тексти, доповіді, презентації, здійснювати публічну апробацію одержаних результатів, брати участь у науковій дискусії.

ПРУ 12. Уміння виявляти риси лідера, проявляти ініціативу, готовність брати на себе відповідальність, прогнозувати; за власною ініціативою планувати, організовувати процес самонавчання та самовдосконалення, готовність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки і соціального життя, вдосконалювати й розвивати власний інтелектуальний та загальнокультурний рівень;

ПРУ 13. Уміти використовувати одну з іноземних мов на рівні, що дозволяє отримувати та оцінювати інформацію в галузі професійної діяльності з зарубіжних джерел;

ПРУ 14. Уміти сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів етики вчителя; організовувати навчальний процес, ґрунтуючись на санітарно-гігієнічних правилах, правилах і рекомендаціях зі здоров'язбереження.

Комунікація	<p>ПРК 1. Володіння основами професійної мовленнєвої культури при навчанні історії (грамотно використовувати державну мову у процесі професійної діяльності, чітко та аргументовано висловлювати власні думки, міркування, почуття; використовувати одну з іноземних мов на рівні, що дозволяє отримувати та оцінювати інформацію з зарубіжних джерел в галузі професійної діяльності).</p> <p>ПРК 2. Здатність до ефективної комунікації в процесі навчання історії, у професійному спілкуванні, у т.ч. іноземною мовою; продуктивно спілкуватись у ході співпраці у команді, грамотно вести діалог, брати участь у дискусіях щодо вирішення професійних проблем; організувати комунікацію учнів, створювати умови для ефективної евристичної бесіди, дискусії, мозкового штурму.</p> <p>ПРК 3. Уміння використовувати основні вербальні та невербальні прийоми й засоби впливу на суб'єктів навчання; обирати, вдосконалювати, створювати та застосовувати відповідне доцільне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу;</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 1. Усвідомлення соціальної значущості майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності, здатність до рефлексії та навчання протягом життя.</p> <p>ПРА 2. Відповідальне ставлення до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів у освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ПРА 3. Бути готовим сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів етики вчителя; організувати навчальний процес, ґрунтуючись на основних правових нормах і законах, нормативно правових актах, санітарно-гігієнічних правилах, правилах і рекомендаціях зі здоров'язбереження.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми Середня освіта (Історія), є штатними співробітниками СумДПУ імені А.С.Макаренка, мають відповідну кваліфікацію, науковий ступінь, учене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності. Усі викладачі кафедри проходять підвищення кваліфікації кожні п'ять років. Керівник проектної групи ОП та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОПП Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня вищої освіти. В освітньому процесі використовуються навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, комп'ютерні класи із доступом до Інтернету та лабораторії, оснащені спеціалізованим ліцензійним та вільно поширюваним програмним забезпеченням. Аудиторії, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням. Бібліотека акумулює наукову та навчальну літературу й періодичні спеціальні видання, необхідні для самостійної роботи студентів. Наявні читальні зали із вільним доступом до Інтернету. Університет має різнопланову соціально-побутову інфраструктуру (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, медпункт, пандуси, психологічну службу).</p>

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчально-методичне забезпечення включає в себе: робочі програми всіх навчальних дисциплін; програму практики; дидактичні матеріали для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; методичні рекомендації з практики, методичні рекомендації щодо написання кваліфікаційних робіт.</p> <p>Інформаційне забезпечення включає в себе: наявність навчальної, наукової, науково-методичної літератури, фахових періодичних видань у бібліотеці (у тому числі в електронному вигляді), доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою; офіційного веб-сайту навчального закладу.</p> <p>Додатково використовуються авторські розробки (методичні рекомендації, посібники) викладачів, електронні навчальні курси з можливістю дистанційного навчання. Упроваджена система дистанційного навчання Moodle. Забезпечений доступ до матеріалів електронного репозитарію університету.</p> <p>Офіційний веб-сайт (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про освітні програми, перелік дисциплін даної спеціальності, навчальну, наукову й виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, розклад консультацій викладачів кафедри тощо. Здобувачам вищої освіти забезпечений вільний та зручний постійний доступ до робочих програм та інших навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін, а також до електронних інформаційних ресурсів у бібліотеці університету.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Підготовка магістрів здійснюється за кредитно-трансферною системою. Право на участь здобувачів вищої освіти у програмах внутрішньої кредитної мобільності може бути реалізоване на підставі укладених договорів із вітчизняними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Право здобувачів вищої освіти на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод / договорів із закордонними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією університету на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Підготовка іноземних громадян здійснюється відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер.</p>

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1.Обов'язкові навчальні дисципліни			
<i>1.1.Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1	Філософія освіти	3	Залік
ОК 2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	Залік
ОК3	Інформаційні технології в освіті	3	Залік
<i>Усього</i>		9	
<i>1.2. Цикл професійної підготовки</i>			
ОК 4	Актуальні питання інноваційного розвитку освіти	3	Залік
ОК 5	Психологія освіти	3	Залік
ОК 6	Дискусійні питання всесвітньої історії	5	Екзамен
ОК 7	Теорія та методологія історії	6	Залік
ОК 8	Сучасне міжнародне становище та зовнішня політика України	6	Екзамен
ОК 9	Становлення та розвиток української державності	6	Екзамен
ОК 10	Методика навчання історії в профільній школі	5	Залік
ОК 11	Сучасна історія країн Європейського Союзу	3	Екзамен
<i>Усього</i>		37	
<i>Усього за обов'язковою частиною</i>		46	
2. Вибіркові навчальні дисципліни			
ВБ	Вибір із загального переліку дисциплін	23	Залік
<i>Усього за вибірковою частиною:</i>		23	
3. Практична підготовка			
ПП1	Виробнича (педагогічна) практика у загальноосвітніх навчальних закладах	9	Залік
<i>Усього</i>		9	
4. Підсумкова атестація			
ПА1	Підготовка кваліфікаційної роботи	10	
ПА2	Захист кваліфікаційної роботи	2	
Усього		12	
Всього		90	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Історія) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи з історії або методики навчання історії.

У кваліфікаційній роботі не має бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота оприлюднюється на офіційній сторінці Інституту. Навчання завершується атестацією та видачею документу встановленого зразка із присвоєнням кваліфікації: Магістр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Історія). Вчитель історії профільної школи.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Логічно-структурна схема

